Msgr. M. PUŠIĆ, biskup

Odluke Episkopata o Katoličkoj Akciji

POSEBNI OTISAK IZ »ŽIVOTA« BROJ 7./1938.

19424

Odluke Episkopata o Katoličkoj Akciji

Zadnja se je biskupska konferencija, koja je držana od 3—6 prošloga Svibnja, posebno pozabavila, između ostaloga, i uređenjem Kat. Akcije u našim stranama. Definitivno su jednoglasno usvojene odredbe, već lani prihvaćene na bisk. konferenciji od oktobra 1937, s nekim nadopunama i razjašnjenjima, pri čemu se došlo ususret stanovitim opravdanim željama, organiziranih katoličkih krugova. Smatram shodnim da ukratko navedem prihvaćene odredbe i protumačim razloge, koje su pri tom Episkopat vodile, na znanje svim dobronamjernim katolicima, da nebi nasjedali krivim i tendencijoznim tumačenjima.[1]

I.

Prva važna odredba glasi ovako: »Temeljne (omladinske) organizacije imaju punu slobodu djelovanja po svim biskupijama i posvemašnju neovisnost jedne od drugih«. Ovim je priznata sloboda djelovanja križarima i križaricama s jedne strane, te katoličkim omladincima i omladinkama (akademičari i djaci, Skom, Grom i Krom)[2] s druge strane. Tako je prihvaćen dualizam za omladinske organizacije, koji već faktično postoji. Istina je, ideal bi bio, da bi kod nas, kao i kod drugih većih katoličkih naroda postojala samo jedna temeljna organizacija za katoličku omladinu sa podrazdiobom prama staležima u zanimanju, ali to kod nas za sada nije moguće provesti.

Stoga Episkopat računajući sa realnošću, i uvažujući revnost i požrtvovnost jednih i drugih, dozvolio je pravo opstanka jednoj i drugoj omladinskoj organizaciji, u čvrstoj nadi, da će oni složno raditi i istupati i da neće više dopustiti, da se podržava izmjenično nepovjerenje, među njihovim članovima. Tu je veliko polje rada svih njihovih voditelja i duhovnika, kojima se izričito stavlja u dužnost, da njeguju međusobnu ljubav, ako hoće da budu u sklopu Katol. Akcije i da imadu Božji blagoslov u svome radu. Ljubav prema Bogu i bližjemu, to je »Veza savršenosti,« i jedino ona donosi milost i blagoslov svakoj našoj akciji. Ovdje zgodno pristaju riječi što ih je napisao ugledni sarajevski »Katol. Tjednik« (br. 19 od 8. V. 1938). govoreći o neprežaljenom Dru Mer-

[1] Ovaj sam sastavak poslao istodobno na tiskanje svim katoličkim novinama.

[2] Akademski »Domagoj« stupio je rado u Kat. Akciju, a srednjoškolska Domagojska društva sačinjavaju s drugim kat. đacima Đački Podsavez Kat. Omladinaca.

zu:« Više pomiče naprijed Božju i crkvenu stvar sjedinjenje s Bogom, istinsko i duboko, nego svi elementi ljudske mudrosti i snage. Nije glavno sistem, nije glavno metoda, nije glavno ni organizacija, nijesu glavno riječi ni talenti: glavno je, da Bog u nas uniđe, da se Bogu približimo i upodobimo. To je bitni preduslov jake i uspješne katol. preporodne akcije. Na to valja nacijepiti rad, talente, organizaciju, ako hoćemo da zbilja ostvarimo oko sebe Kraljestvo Božje. I što više u nama ima toga pravedničkog, milosnog, svetačkog elementa, što smo dublje proživjeli misao otkupljenja, to će naš apostolat biti jači, prodorniji. Bez toga, on je uvijek anemičan, šupalj, formalističan. Odatle, iz vjere i iz života, po vjeri treba da sve pođe.« Ove temeljne i aktualne misli treba da ozbiljno meditiraju svi voditelji, svjetovni i duhovni, naše omladine, i neprestano ih ucjepljuju povjerenoj mladeži, naglašujući im svakom prigodom, opportune i importune, da kršćanska riječ caritas uključuje ne samo ljubav prema Bogu nego i iskrenu bratsku ljubav prema iskrnjemu. A tko je nama bliži od onoga, koji radi za istu konačnu svrhu, naime za ostvarenje kraljevstva Božjega u hrv. narodu? Ovom prigodom napominjem da je također dužnost svih svjetovnih i duhovnih voditelja naše omladine, da joj dobro protumači red ljubavi, kako ga propisuje kršć. nauk. Istina, svaki je organizovani katolik dužan žarko ljubiti svoju organizaciju, ali povrh vlastite organizacije dužan je da ljubi *opću katoličku stvar* za koju njegova oganizacija vojuje, jer oganizacija je sredstvo, a opća katol. stvar je cilj njegova rada a cilj je vazda nad sredstvom. Ovo su elementarne istine, koje svak treba da znade. Episkopat se čvrsto nada da će zavladati međusobna ljubav i sporazuman rad u katol. omlad.organizacijama. Međutim u pravilima predviđeni su časni sudovi, koji će riješavati sporove između raznovrsnih organizacija na području iste župe i produženo je djelovanje odboru triju biskupa,« koji imade da nadzire čitav rad K. A. da se čuva u njemu sloga i skladan rad te da se taj rad promiče prema direktivima Sv. Stolice i Episkopata«. (Pravila i. VIII). I tako dobrom voljom sviju mogu lako da se izbjegnu međusobni sporovi i dođe do sporazumnog rada na dobro vjere i Crkve i na radost svih prijatelja K. A., a odbor biskupa, imajući vazda pred očima u prvom redu opću katoličku stvar, biti će svima bez razlike pri ruci, osobito u prelazno doba, da se sve provede prema određenim direktivama bez suvišnih trzavica.

II.

Druga je važna točka, koju je episkopat nakon ozbiljnog i svestranog proučavanja u odboru i u plenumu jednoglasno prihvatio, u vezi sa omladinskim organizacijama, slijedeća: »Križari i Križarice. Katol. omladinci i Kat. omladinke po svojoj su biti omladinske organizacije, kojima mogu pojedinci pripadati do tridesete godine, odnosno do ženidbe ili do svršenih stručnih nauka. Članovi pomenutih oganizacija, koji žele nakon tridesete godine odnosno nakon ženidbe ili svršenih stručnih nauka javno učestvovati u K. A, treba da se pojedinački učlane u društvu Kat. Muževa, odnosno žena u onoj župi, u kojoj prebivaju, jer neće se dopustiti da u Kat. Akciji kao starješine ili seniori odnosno kao starješice ili seniorke pripadaju posebnim muškim ili ženskim društvima. Ovime im se ne zabranjuje da materijalno i moralno pomažu društva, kojima su do tada pripadali. Dapače mogu iznimno uz odobrenje nadležne crkvene vlasti prema potrebi preuzimati mjesta u upravi društva, okružja i saveza«.

Ove su odluke već iza oktobarske biskupske konferencije u god. 1937. bile bolno odjeknule koli kod starješinstva Domagojaca toli kod Križara te je odbor trojice biskupa i plenum ponovno uzeo stvar u ozbiljan pretres i nakon svestranog razmišljanja ostao je potpuno kod njih: »ne dozvoljava se opstanak posebnih organizovanih društava starješina u Katol. Akciji:«[3] A zašto se pri tomu uporno ostaje? Prvo jer to odgovara temeljnoj strukturi Kat. A, kako ju je odredio sv. Otac Papa. Sv. Otac poznaje samo društvo madića i djevojaka, te muževa i žena, a ne poznaje društva starješina bilo koje vrsti. Čujmo ovdje auktoritativni glas kard. Pizzarda, glavnog suradnika sv. Oca pri uređenju Kat. Akcije (vidi njegovu brošuru »Kat. Akcija« str. 13) »uza sve to što katolici tvore jednu jedinu obitelj, jednu jedinu miroljubivu vojsku za širenje kraljestva Isusa Krista, veli on, katolici se korisno podjeljuju u različite organizacije. Najprirodniji kriterij, koji proizlazi i iz *dokumenata samih papa,* odnosi se na razlike po dobi i spolu. Tako imamo, u temelju, *četiri velike organizacije: muževa,žena, mladića i djevojaka.*«

Drugo: Katolička Akcija nije pokret pojedinog ideologa ili vođe, nego pokret Crkve, pa stoga isključuje svaku totalitarnost, što se društvima starješina nekako podržava.

Treće: Nije poželjno da se i kod odraslih perpetuira podvojenost među organiziranim katolicima, koju se ograničilo samo na omladinske organizacije.[4] Dosadašnjim starješinama jednog i drugog tipa, koji imadu dobre volje, ostaje široko i plodno polje rada u društvima katoličkih muževa, kojima sv. Otac podaje toliku važnost, te je on htio da se odmah u početku njegova pontifikata u Italiji organiziraju. I faktično, već godine 1923. osno-

[3] Inače, kako je gore rečeno, »ne zabranjuje im se da materijalno i moralno pomažu društva, kojima su dotada pripadali«.

[4] Iz izloženoga jasno proizlazi, da nijesu neki posebni razlozi vodili Episkopat pri njegovoj odluci o starješinstvima, koje tendencijozno konstruiraju neke protukatoličke novine, nego jedino interesi pravilnog razvitka Kat. Akcije prema smjernicama Sv. Oca. Episkopat znade i uvažuje velike zasluge mnogih članova »Seniorata«, pa se taj njihov blagotvorni rad, usprkos manjkavosti, neizbježivih usljed prirođene ljudske nesavršenosti i slabosti, koji se je odvijao u drugim prilikama, kada još nije bila formalno kod nas ustanovljena Kat. Akcija, ne smije nipošto podcijenjivati nego uopće pohvaliti njihovu veliku požrtvovnost, nesebičnost i radinost na dobro vjere i Crkve.

vana su u Rimu i u drugim mjestima društva muževa. Sv. Otac u svome govoru od 30. X. 1926. zove katoličke muževe »*prevažnim i poglavitim dijelom Kat. Akcije*«, a kard. Pizzardo veli: »*udruženje muževa sačinjava srž Kat. Akcije*« (vidi spomenutu brošuru str. 22). Stoga se i kod nas ne smiju podcijenjivati društva kat. muževa, kao da bi to imala biti društva staraca, jer i kod nas organizovani katolički muževi imaju da izvrše važne zadaće. Najprije u svojoj kući, da nam odgoje dobre kršć. obitelji, po kojima će se obnoviti ljudsko društvo u kršć. duhu. A gdje će crpiti snage za te velike zadaće nego li u društvu muževa, koje će priređivati vjerske tečajeve, obiteljske tečajeve, socijalne tečajeve za svoje članove, da ih pripravi za uspješni apostolat u kući i van kuće? Tko će uspješnije poduzeti borbu za kršćanski odgoj u školama, borbu za održanje konfesijonalnih škola, borbu protiv sve više prodirućeg nemorala što je sve i kod nas aktuelno, protiv pornografije, borbu protiv psovki i kletvi, protiv nemoralne mode, protiv rastave braka i slobodne ljubavi i t. d. nego li organizovani katolički muževi, dakako sve to uz pomoć i sudjelovanje i drugih katol. organizacija? To isto možemo reći glede njihove karitativne akcije preko konferencija sv. Vinka Paulskoga, glede socijalne akcije za socijalnu pravdu i t. d.

Imademo u tom pogledu zornih dokaza u djelovanju Kat. muževa kod drugih naroda, osobito u Njemačkoj i u Sjev. Americi. Tko pozorno prati žalosne prilike u Hitlerovoj Njemačkoj, gdje su katoličke svetinje i katolici izloženi svakoj šikanizaciji, opaža da njemački biskupi imadu najjači oslon u vjerskoj borbi upravo u Katol. Muževima. To isto možemo kazati i o katoličkim muževima u Sjev. Americi. Tu najjače djeluju na obranu vjerskih interesa na socijalno-karitativnom polju upravo Katol. Muževi, koji su udruženi pod imenom Kolumbovi vitezovi, Društvo Imena Isusova itd.[5] Tako će biti i kod nas ako se bude radilo po auktoritativnom uputstvu Crkve, složno, nesebično i požrtvovno.

Zanosni pojedinci koji izlaze iz omladinskih organizacija nalaze u društvima katoličkih muževa plodno polje za nastavak svoga apostolata, samo se hoće dobre volje i pravog crkvenog duha. Episkopat pozivlje sve s jedne i s druge strane da stupe i djeluju u društvima Katoličkih Muževa. Time će svi katolici dokazati, svoju iskrenu odanost Crkvi.

Citiram opet iz istog uvodnika Kat. Tjednika: »*Najbolje rješenje svih problema katoličkog života i katoličke Akcije leži u iskrenoj crkvenosti. Tko okrene tim putem, on je našao Arhimedovu točku. Na tom terenu treba tražiti izlaz iz labirinta naše nesloge, naših sporova, naše konfuzije* (podcrtano od uvodničara). Tko se potpuno uživi u crkveni duh i u crkveno osjećanje, on

[5] Poznata je napose njihova uspješna kampanja proti nemoralnim filmovima.

će iz sebe dati savršenog katoličkog čovjeka i vođu. Bude li u nama crkvenosti, naći ćemo brzo svoj put. Postat ćemo sposobni za djela Božja. «Neka dakle svi katolici iskreno prime odredbe biskupa, quos Spiritus Sanctus posuit regere Ecclessiam Dei, (Dj. ap., 20, 28) gorljivo rade prema njihovim smjernicama, i zastalno Božji im blagoslov neće uzmanjkati.

III.

Episkopat je došao ususret opravdanim željama katol. intelektualaca, te je donio slijedeći zaključak: »u društvima katol. muževa odnosno katoličkih žena osnivati će se posebne sekcije za intelektualce s nadležnim sekretarijatima kod biskupskih vijeća odnosno kod središnjeg vijeća« (pravila tač. V.),što je još bolje razjašnjeno pri točci III. tumača pravila. Ovdje se moraju naći zajedno svi intelektualci obiju strana u skupnom studiju i radu oko promicanja zajedničke svete katoličke stvari.[6]

Takodjer uvažilo se i druge želje te se je dozvolilo »da pojedinci, koji više ne pripadaju omladinskim organizacijama, jer su navršili tridesetu godinu, ili su se oženili ili su svršili stručne nauke, mogu iznimno uz odobrenje nadležne crkvene vlasti prema potrebi preuzimati mjesta u upravi društva, okružja i saveza.« Generalno je pravilo kod svih društava da se u njihove odbore mogu birati *samo* pravi članovi istog društva. To je predviđeno i kod nas u križarskom poslovniku (vidi Priručnik križarske organizacije I I. izdanje str. 27 & 22), gdje »se dozvoljava samo kod seljačkih i radničko — gradjanskih omladinskih društava da se mogu u odbor izabrati i najviše dva starješine.« Medjutim radi više razloga uveo se običaj u svim našim organizacijama da mnogi stariji, ostaju i dalje u upravi istoga društva, te društvu radi toga kao članovi pripadaju. U prvom redu jer mentalitet starijih ne odgovara potpuno mentalitetu mladjih, a opet treba da se odgoji što više mladih voditelja koji će održavati isti mladenački duh, polet i aktivnost i bolje shvaćati želje i težnje svojih članova. Iznimno mogu ostati u upravi stariji, koji su hic et nunc nužno potrebiti da društvo ne propane ili ne pretrpi velike štete. Tako je određeno po svuda u katoličkom svijetu. U Italiji kod katoličke omladine, u Francuskoj i Belgiji kod Jocista i Jacista, kako je to označeno u njihovom Priručniku (vidi Manuel J. O. C. str. 162 tač. XXXVI.)

Tako mi je posebno na odnosni upit odgovorio kan. Cardijn dne 7. travnja tekuće godine i glavni duhovnik Jocista Kat. Seljačke Omladine u svom pismu od 4 travnja tekuće godine. Između

[6] Tko želi potanje upute o akciji intelektualaca u Katoličkoj Akciji neka nabavi zgodnu talijansku knjižicu: »Appunti per l'azione dei laureati nell'Azione Cattolica« i drugu knjigu: »Atti del I Congresso dei laureati dell' Azione Cattolica«. Nabavlja se kod Editrice Studium — Roma, Largo Cavaleggeri 33.

ostaloga ovaj zadnji piše: »mi nastojimo da u svim odborima bude članova svake godine, od 18. 20. 23 i t. d. godina, a da nikad ne bude u društvu *jedini* utjecaj *jedne* same generacije. To traži često izmjenjivanje vodstva, što donosi teškoća, ali to je neophodno nužno za život pokreta«. Uvažujuć velike štete, što bi naša omladinska društva imala, kada bi morali najednom odstupiti iz uprave svi članovi, koji su prešli godine, episkopat je odlučio za dogledno vrijeme pripustiti iznimke, ali treba da se sva glavna vodstva pobrinu, da odgoje što više mladih članova, koji će u smislu pravila biti sposobni da budu birani u odbore. Tako će se stvari svesti u pravi red, koji traži da *normalno* budu birani u odbore samo pravi članovi istoga društva. Dakako za odgoj zgodnih voditelja hoće se neko stanovito vrijeme, koje će zastalno episkopat dati na raspoloženje svim glavnim vodstvima prema svojoj uviđavnosti, da se stvari dovedu u normalnu kolotečinu. Tako će se moći sve grane katoličke akcije da slobodno razvijaju u međusobnom djelokrugu, a da ne smetaju jedne drugima, kako to često naglašuje sv. Otac.

Da spomenemo ovdje samo ono, što On kaže u svom pismu kard. Bertramu (12 novembra 1928): »Lako je shvatiti da će se Katolička Akcija u svojoj provedbi u djelo razlikovati prema dobi i spolu, isto tako i prema različitim prilikama vremena i mjesta. To će biti ipak na takav način, *da se oganizacije omladine dadu poglavito na posao pripravljanja i izgradnje, a da zrelija dob izdašno upotrebi svoje snage u apostolatu na širem polju.* I tako nijedna forma dobrotvornog djelovanja neće biti isključena, nijedna zanemarena, koja spada na bilo koji način pod božansku misiju crkve.«

IV.

Prigodom uređenja Katoličke Akcije kod nas uvela se također jedna važna promjena u izboru predsjednika bilo mjesnih društava, bilo biskupijskog odbora, bilo središnjeg odbora pojedinih temeljnih organizacija. »Svaka temeljna organizacija bira u smislu svojih pravila svoje odbore: za društva u pojedinim župama, za okružja u pojedinim biskupijama, u centrali za cio teritorij svoga područja. Središnji odbor javlja izbor svojih članova biskupskoj konferenciji, okružni i biskupijski odbor svom Ordinariju, odbor pojedinih društava nadležnom župniku. Glavna skupština saveza izabere u smislu svojih pravila novi odbor.

Prije konstituiranja novog odbora bivše predsjedništvo predlaže listu svih izabranih odbornika biskupskoj konferenciji, odnosno njezinom delegatu, koji od ovih imenuje predsjednika. Analogno se postupa kod imenovanja predsjednika pojedinih okružja.» (Tumač pravila tač. IV). Ova odredba ne smije nikoga začuditi. Ona je već odavna uvedena kod talijanske Katoličke Akcije, gdje sv. Otac *direktno* imenuje predsjednike svih temeljnih oganizacija, a Ordinarij predsjednike okružja. Tako je nedavno

uvedeno kod Udruženja francuske katoličke omladine, gdje se njegov predsjednik izabire uz *prethodno* odobrenje episkopata. Tako je kod Jocista u Belgiji i Francuskoj, gdje otstupajući odbor skupa sa duhovnikom predlaže skupštini članove novog odbora, gdje je dapače glavni predsjednik, tajnik i blagajnik izabran *na predlog* središnjeg duhovnika (vidi Manuel J. O. C. str. 125 i 167). Ovakav postupak naravno proizlazi iz pravog shvaćanja Kat. Akcije. Što je u istinu Kat. Akcija? Na to nam auktoritativno odgovara kard. Pizzardo: »Kat. Akcija je apostolat laikata, u koliko ovaj, pozvan od hierarhije, *pod njezinom neposrednom i potpunom ovisnosti* (podcrtano od istog) surađuje u spasavanju duša« (vidi njegovu brošuru str. 7). Ako je Katolička Akcija pod neposrednom i potpunom ovisnošću hierarhije, koja za nju uzima na sebe svu odgovornost, nije li shvatljivo da predsjednik treba da bude osoba potpunog povjerenja iste hierarhije? Tim je predsjednik tjesnije vezan s hierarhijom i nema pogibelji, da učini koji korak, koji nebi bio u skladu sa direktivama Crkve. To je kod nas posebno važno, gdje se sa raznih strana nabacuje neopravdana sumnja, da bi se mogla obnoviti katolička politička stranka, kojoj bi služila Katolička Akcija. Ovako je posve isključeno, da Katol. Akcija bude stafaža bilo koje stranke, jer će predsjednici katol. organizacija kao pouzdanici hierarhije, vazda budno paziti, da Katol. Akcija ostane u svom djelokrugu izvan i iznad svih stranaka, da djeluje svedjer i u svemu u smislu odlučnih i auktoritativnih direktiva Crkve.

V.

Pošto sam protumačio važnije odredbe biskup. konferencije o Katol. Akciji, ostaje mi da spomenem koordinatorna vijeća, koja imaju prevažnu zadaću u provađanju Katol. Akcije. Da se zajamči jedinstvo i skladan rad u općim stvarima između svih organizacija na području Katol. Akcije i njihova aktivna suradnja koli s Episkopatom uopće: toli napose i s pojedinim biskupima, ustanovljuju se tri koordinatorna vijeća: Župska vijeća za pojedine župe, biskupijska za pojedine biskupije, središnje vijeće za čitavo područje Katol. Akcije. Zadaća je tih vijeća:

a) da čitavu Katol. Akciju na svomu području prema vani predstavljaju.

b) da organiziraju preko temeljnih, dotično staleško-temeljnih organizacija dogovorno zajedničke priredbe raznih vrsti na svojem području n. pr. Euharistijske kongrese, papinske proslave, protestne zborove proti javnog nemorala i t. d.

c) da potiču i pomažu kod osnivanja novih temeljnih ili staleško-temeljnih organizacija u župi ili novih okružja u ovom ili onom savezu, dotično samog saveza, ako još ne postoji.

d) da pribavljaju izvješća, sređuju statistiku i prikupljaju gradivo za ona razna područja, koja u jednakoj mjeri zanimaju sve učlanjene temeljne organizacije.

e) da budu crkvenoj vlasti pri ruci u proučavanju aktuelnih pitanja i u sabiranju gradiva za njihovo rješavanje.

U ovim vijećima nema nadglasavanja nego se zaključci stvaraju sporazumno. Ako se sporazum ne postigne, odlučuje predsjednik«. Ovako označuje ulogu koordinatornih vijeća Tumač pravila br. V., pa iz citiranog može svatko da uvidi važnost njihovu za uskladjenje Katol. Akcije.

Važno je još ovdje da istaknem da je Episkopat sankcijonirao i kod nas specijalizirane pokrete u Katol. Akciji, koji su toliko preporučeni od sv. Oca Pape.

»Svakome je savezu slobodno da se njegovo članstvo u sporazumu s Episkopatom prema staležu podijeli i organizira u staleške zajednice (đaka, radnika, seljaka)«. (Tumač tač. I. br. 7) To je isto predviđeno i za društva Katoličkih Muževa odnosno Katol. žena, za koje je rečeno »da se u njihovom krilu mogu osnivati staleške sekcije, napose se preporučuje zasebne sekcije intelektualaca« (Tumač tač. II. br. 1)«.

Iz svega se navedenog vidi, koliko su svestrano i temeljito bila pretresena sva pitanja Katoličke Akcije od odbora trojice biskupa, kao što i od plenuma biskupske konferencije.

VI.

Na koncu treba da napomenem da je biskupska konferencija taksativno označila ulogu duhovnika u Kat. Akciji, i odredila da svaka organizacija Katol. Akcije uvrsti poglavlje o zadaći duhovnika doslovce u svoj poslovnik i prema njemu se ravna. I kod nas se pojaviše dvije struje: jedna je ograničavala zadaću duhovnika da samo pazi na vjeru i ćudoređe, a druga je podavala svu vlast duhovniku, da se bez njega ništa nemože obaviti sa strane uprave pojedinih društava Kat. Akcije. Jedni su griješili per defectum, drugi per excessum. Stoga je Odbor trojice biskupa potanje proučio ovo važno pitanje, kako je to auktoritativno razjašnjeno od sv. Oca i prikazano od uglednih pisaca o Katol. Akciji, Kard. Pizzardo, O. Dabina, napose pak od uvaženog Monsignora Civardi-a, koji je o toj stvari, osim u svom poznatom Priručniku Kat. Akcije, posebno pisao u reviji, što ju on uređuje »L'Assistente Ecclesiastico« (br. 9 11 i 12 iz god. 1932). Odbor je tada stvar stilizovao, a biskupska je konferencija definitivno prihvatila odnosnu stilizaciju i naredila da se unese u poslovnik svih organizacija Kat. Akcije.* Sada je važno da svi

* DUHOVNIK U KATOLIČKOJ AKCIJI.

1. Svećenici ne mogu biti članovi organizacija KA, ali je svaka organizacija u KA bitno povezana s crkvenim asistentom ili duhovnikom tako da bez njega ne može ni biti.

2. Duhovnika imenuje svakoj organizaciji KA uvijek nadležna crkvena vlast. — Ona ga također jedina mijenja i razriješuje dužnosti. On je opunomoćenik biskupa te je njegova dužnost, da prati sav život u organizaciji i njezinih članova.

3. U mjestima gdje pitanje duhovnika nije moguće urediti radi nestašice svećenika ili radi drugih razloga riješava se to pitanje od slučaja do slučaja prema uviđavnosti nadležne crkvene vlasti. U crkvenim zavodima vrši duhovničku službu svećenik imenovan od samog Ordinarija na prijedlog uprave zavoda.

4. Duhovnik prisustvuje svim skupštinama, sastancima, sjednicama i priredbama bilo koje vrsti, te ima pravovremeno k njima biti pozvan. Ako im nije mogao prisustvovati, zaključci stvoreni na njima podastrijet će mu se na uvid i postupak.

5. On doduše nema prava glasanja, ali ima pravo veta u stvarima vjere, ćudoređa, crkvene discipline i direktiva crkvenih vlasti te pravo savjeta u svim stvarima.

6. Kao crkveni asistent organizacije brine se u smislu društvenih pravila za duhovni asketski odgoj i život članstva, drži mu duhovne pouke i vjersko-moralne konferencije i vodi njegove crkvene sastanke, sve to među ostalim u svrhu izgradnje katoličkih karaktera.

7. Svaka organizacija iskazivati će svome duhovniku povjerenje, a svaki član organizacije posebno štovanje.

8. Snošaj između duhovnika i organizacije te napose odbora i njegovih pojedinih članova treba da bude kao snošaj između oca i članova dobre kršćanske obitelji, koju prožimlje svrhunaravna svijest odgovornosti radi ciljeva, što ih svaka obitelj od Boga imade.

katolici, bilo duhovnici bilo laici, dobro prostudiraju ovo poglavlje o duhovnicima, i tada ne će biti sporova među njima ili — bude li ih lako će se riješiti.

Naveo sam i obrazložio glavne odredbe biskupske konferencije glede uređenja Kat. Akcije u našim stranama.

Donosim izjavu Episkopata, što ju je ovaj izdao u svom saopćenju od 7. tek. mj. svibnja, a koja doslovno glasi: »Katolički je Eposkopat jednodušno odlučio da provede u život odluke o Kat. Akciji, uvjeren da će ga u ovom pitanju poduprijeti svi, kojima je na srcu preporod puka u duhu Evanđelja i prema tomu njegovo istinsko dobro. Katoličke vjernike, koji žele surađivati u Kat. Akciji poziva da ne nasijedaju intrigama protivnika, koji im se prave prijatelji, da ih lakše sve zajedno unište. Kat. Episkopat ne priznaje nikakvog prvenstva pojedinim grupama katolika, ali ih ne smatra ni manje vrijednim ni zaslužnim dok god slijede direktive Crkve u pitanjima Kat. Akcije.«

Stalno se nadamo da će se svi katolici dobrovoljno prilagoditi odredbama Episkopata, te da će složno raditi za ostvarenje Kristova kraljevstva u našem milom hrvatskom narodu. Tome će zastalno doprinijeti i zabrana svih polemika o Kat. Akciji bilo u novinama bilo u brošurama, čime se samo povećavao razdor u kat. redovima, na radost protivnika Crkve.

Sa svoje strane posebno napominjem da će pojačanje liturgijskog pokreta i života između katolika po mom skromnom mišljenju, najviše doprinjeti potpunom smirenju u katoličkim redovima. Već je kazao veliki crkveni naučitelj sv. Ambroz: »Javno bogoslužje (liturgija) ukida razlike, odstranjuje nesporazume, po-

miruje neprijateljstva. Kako možeš nositi mržnju prema onomu s kojim si združio u crkvi svoj glas u zajedničkoj molitvi Bogu?«

Liturgija nam sveudilj zorno dozivlje u pamet, da smo svi članovi istoga mističnog tijela Kristova, svete Crkve pa stoga svraća našu pozornost, da *u prvom redu* promičemo dobrobit zajedničke majke sv. Crkve a zatim onu svoje posebne grupe i da u toliko volimo svoju grupu ukoliko ona radi za učvršćenje i jačanje naše *skupne duhovne majke sv. Crkve, koja je jedina preljubljena Kristova zaručnica, sveta i neokaljana.* Iz ovoga slijedi, da liturgija, istinski i duboko proživljena, najbolji je štit te čimbenik ljubavi i mira među nama. Njegujući dakle i promičući liturgijsku obnovu mi čemo najbolje raditi ne samo za svoje posvećenje, nego i za dobro čitave Crkve, te za ojačanje iskrene ljubavi, potom i istinske sloge među samim katolicima. Liturgijski odgojeni katolici, pripadali ma kojoj organizaciji, neće se nikada ogriješiti o kršćansku ljubav, nego će vazda revno podupirati uzajamnu slogu i suradnju, jer znadu da to imperativno traži, uz ostalo, i njihova zajednička pripadnost istom mističkom Kristovom tijelu, sv. Crkvi, što treba da svakomu vjerniku bude vazda pred očima. *Po duboko proživljenoj liturgiji k složnoj akciji svih katolika.*[7]

Hvar, dne 27. kolovoza 1938.

Miho Pušić, biskup
član biskupskog odbora K. A.

[7] Ovaj sastavak objelodanjujem nakon izmjene misli s ostalim članovima biskupskog odbora Kat. Akcije.